

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

για τη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση

Ελλάδα-Κύπρος

Αίθουσα BALL ROOM A, Ξενοδοχείο Hilton-Cyprus

Άννα Κουκούτση

Η ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας: Εφικτός ή ανέφικτος στόχος;

Κάνουν λάθη οι εκπαιδευτικοί στη χρήση της ελληνικής γλώσσας; Ας απαντήσουμε στις παρακάτω ενδεικτικές ερωτήσεις:

1. Τι σημαίνει ιαμός;

α. φτωχός	γ. αναιδής
β. τυραννικός	δ. ισχυρός

2. Τι σημαίνει άθυρμα;

α. νόσημα	γ. ράπισμα
β. τμήμα	δ. παιχνίδι

3. Τι σημαίνει σκώμμα;

α. κοροϊδία	γ. σκάμμα
β. θέμα	δ. ελάττωμα

4. Τι σημαίνει σεμνύνομαι;

α. καμαρώνω	γ. απογοητεύομαι
β. σέβομαι	δ. προσάγομαι

5. Τι σημαίνει συλλήβδην;

α. συλλεκτικά	γ. συνολικά
β. φανερά	δ. εμπιστευτικά

6. Τι σημαίνει εντελεχής;

α. έντονος	γ. τελευταίος
β. πλήρης	δ. αυστηρός

7. Τι σημαίνει ενδελεχής;

α. συνεχής	γ. εσωτερικός
β. συνεπής	δ. κολλητικός

8. Τι σημαίνει ρηξικέλευθος;

α. βαθύς	γ. καινοτόμος
β. οξύθυμος	δ. θορυβώδης

9. Τι σημαίνει εξωμότης;

α. ασθενής	γ. αρνησίθρησκος
β. εξωτερικός	δ. μετανάστης

10. Τι σημαίνει ενάργεια;

α. ενεργητικότητα	γ. εργατικότητα
β. σαφήνεια	δ. ανάγκη

Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις περιέχουν γλωσσικά σφάλματα;

11. Ο κ. Αθανασίου δεν πληρεί τις προϋποθέσεις για την έκδοση του δανείου.

12. Θα πρέπει να έχουμε συγκεκριμένες δικλίδες ασφαλείας για να προχωρήσουμε στη συμφωνία.

13. Η λέξη αυτή απαντά συχνά στα κείμενα του Παπαδιαμάντη.

14. Η εκδήλωση ενδιαφέρει τόσο τους ανήλικους όσο και τους ενήλικες αναγνώστες.

15. Η κ. Δανάη είναι χειρουργός οδοντίατρος.

16. Οι δοσίλογοι συνεργάστηκαν με τους εχθρούς την περίοδο της Κατοχής.

17. Η οικονομική επιβάρυνση που θα υποστούμε διαλανθάνει την προσοχή σας.

18. Ο μικρός διέφυγε την προσοχή των γονέων του και τραυματίστηκε ελαφρά.

19. Θα προσκαλέσουμε όλους όσοι συνεργάστηκαν μαζί μας για την ολοκλήρωση του έργου.

20. Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συνεργάστηκαν μαζί μας για την ολοκλήρωση του έργου.

21. Μην παρασύρεσαι από τη γνώμη των άλλων, επίλεγε κάθε φορά αυτό που νομίζεις ότι σου ταιριάζει.

22. Παρακαλώ, επέλεξε ποιος επιστημονικός κλάδος σε ενδιαφέρει περισσότερο.

23. Περιέγραφέ μου, λοιπόν, πώς έγιναν τα πράγματα.

24. Ανάπτυξέ μου τώρα με ποια κριτήρια πήρες αυτήν την απόφαση.

25. Επειδή μονίμως αμφέβαλε για το ήθος του συνεργάτη του, ήταν πολύ επιφυλακτικός απέναντί του.
26. Μην αμφιβάλεις για τα λεγόμενά του, είναι η απόλυτη αλήθεια.
27. Στο κείμενο έχουν παρειφρύσει πολλά ορθογραφικά λάθη.
28. Την Πέμπτη ο πρόεδρος της εταιρείας θα παρευρεθεί στα εγκαίνια του υποκαταστήματος.
29. Οι συνεργάτες μας είναι σε θέση να παράξουν αξιόλογο επιστημονικό έργο.
30. Οι πολίτες μπορούν να αποταθούν στις αρχές για το συγκεκριμένο θέμα.
31. Η επιτροπή που θα διεξάγει τον διαγωνισμό φέτος θα επιλεγεί σήμερα.
32. Η είδηση γράφτηκε στις εφημερίδες με πηχυαίους τίτλους.
33. Αποθαρρημένος από την πρώτη αποτυχία, εγκατέλειψε την προσπάθεια.
34. Δεν είμαι διατεθειμένος να ακούω τις συκοφαντίες σου.
35. Δόσε μου μία ευκαιρία να σου αποδείξω πως σφάλλεις.
36. Η υγεία του μετά από αυτό ήταν πολύ επιβαρημένη.
37. Προσδοκούμε ραγδαία βελτίωση των ποσοστών της ανεργίας.
38. Προτιμώ τον καφέ μου με πολλή ζάχαρη.
39. Μόνο ένας πολύ καλός άνθρωπος μπορεί να κάνει τόσο πολύ υπομονή.
40. Πλήρωσε δεκατεσσεράμισι χιλιάδες ευρώ για το καινούργιο του αυτοκίνητο.
41. Το γήπεδο αυτό χωράει δεκατεσσερισήμισι χιλιάδες θεατές.
42. Τα προσωπικά σας στοιχεία διαχειρίζονται με υπευθυνότητα από τους αρμόδιους υπαλλήλους.
43. Η τήρηση της συμφωνίας εγγυήθηκε από τα συμβαλλόμενα μέλη.
44. Είναι από τους ανθρώπους όπου τιμούν τον τόπο μας.
45. Χάρη στον συντονισμό της ομάδας, καταφέραμε να κερδίσουμε.

46. Εξαιτίας της αγαστής συνεργασίας μας, το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με επιτυχία.
47. Ανεξακρίβωτες πληροφορίες διέρρευσαν στον τύπο και προκάλεσαν αναστάτωση στα πολιτικά κόμματα.
48. Οι δημοσιογράφοι διέρρευσαν τις εμπιστευτικές πληροφορίες στον τύπο.
49. Υποβόσκει ανάμεσά τους μία αντιπάθεια που δεν εξηγείται.
50. Το κερί υπέφωσκε κατά τη διάρκεια του δείπνου τους.
51. Δριμύ ψύχος ενέκυψε στη χώρα μας από χθες στο πρωί.
52. Ο νέος διευθυντής υποσχέθηκε να εγκύψει με κατανόηση στα προβλήματα των εργαζόμενων μητέρων.
53. Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε κατ' αρχήν και στη συνέχεια θα συζητηθούν οι επιμέρους διατάξεις.
54. Καταρχήν δέχομαι την πρόταση σου, αλλά θα συζητήσουμε αναλυτικά και τις λεπτομέρειες.
55. Χάρηκα πολύ που σας γνώρισα, θεωρήστε με ήδη φίλο σας!
56. Είναι ανεπίτρεπτο να θεωρήσετε ανεπαρκείς για τη δουλειά αυτή, επειδή απλώς είστε γυναίκες!
57. Οι απόδημοι Έλληνες υποδύθηκαν σε έναν αγώνα να επιστρέψουν τα μάρμαρα του Παρθενώνα στον τόπο μας.
58. Απεκδύθηκε κάθε ευθύνη για τη δυσάρεστη εξέλιξη της υπόθεσης.
59. Το κυβερνών κόμμα απέσυρε την τροπολογία μετά τις έντονες αντιδράσεις που αυτή προκάλεσε.
60. Ο κλάδος μας έδωσε δυναμικά το παρών στην πανεργατική απεργία της Πέμπτης.
61. Πρέπει να περιμένουμε με υπομονή την πνευματική ωρίμαση κάθε μαθητή.
62. Έχω απαυδήσει πια με το πείσμα σου!
63. Με τη φωτογραφία του αυτή απαθανάτισε μία από τις ομορφότερες στιγμές της οικογένειάς μας.
64. Σε περίπτωση παρατυπίας, οφείλετε να αποταθείτε στις αρμόδιες αρχές.

65. Το άρθρο έχει καταχωριστεί στην εγκυρότερη οικονομική εφημερίδα της χώρας.

66. Το κείμενό του βρίθκει λαθών.

67. Έχει μάθει να αντεπεξέρχεται στις απαιτήσεις του επαγγέλματός του.

68. Στο τέλος της Λεωφόρου Συγγρού θα δείτε τις Στήλες του Ολυμπίου Διός.

69. Η λέξη απαντά συχνά στα μεσαιωνικά κείμενα.

70. Κανείς δεν αμφισβητεί την προσφορά του ως επιστήμονας.

71. Η προσφορά σας ως καθηγητών είναι σημαντική στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των νέων ανθρώπων.

72. Δεν τόλμησε να εκφράσει τις αντιρρήσεις της εναντίον των επικρατούντων αντιλήψεων.

73. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *εισάγει καινά δαιμόνια*;

α. προκαλεί αναστάτωση

β. εισάγει νεωτεριστικές ιδέες, που ανατρέπουν την επικρατούσα τάξη

γ. προσπαθεί να προσηλυτίσει

δ. φλυαρεί χωρίς νόημα

74. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *δρυσός πεσούσης πας ανήρ ξυλεύεται*;

α. κάθε άνθρωπος μπορεί να γίνει καλός έμπορος

β. όταν κάποιος καταστρέφει τη φύση, η φύση θα τον εκδικηθεί

γ. όταν κάποιος δυστυχήσει, όλοι προσπαθούν να επωφεληθούν

δ. η εκμετάλλευση των φυσικών πηγών αποδίδει πάντα κέρδη

75. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *ο αλήστου μνήμης*;

α. αυτός που έχει ασθενή μνήμη

β. αυτός που τον λησμόνησαν όλοι

γ. ο αλησμόνητος, ο αξέχαστος

δ. αυτός που διέπραττε επανειλημμένα απάτες

76. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *αβρόχοις ποσί*;

α. χωρίς κόπο, χωρίς ταλαιπωρία

β. παρατεταμένη ανομβρία

γ. βραχώδη και ξηρά μέρη

δ. ασήμαντο χρηματικό ποσό

77. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *ανακρούω πρύμναν*;

α. καθελκύω πλοίο

β. υποχωρώ, αλλάζω τακτική

γ. ανελκύω πλοίο

δ. ταξιδεύω με πλοίο

78. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *διέβη τον Ρουβίκωνα*;

α. πέρασε στην ενηλικίωση

β. λειτούργησε αιφνιδιαστικά

γ. επέστρεψε στο σημείο από όπου είχε ξεκινήσει

δ. έκανε μια αποφασιστική ενέργεια την κρίσιμη στιγμή

δ. από ημιπολύτιμους λίθους

79. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *έπεα πτερόεντα*;

α. λόγια χωρίς ιδιαίτερη βαρύτητα

β. ομηρικά έπη

γ. επιπόλαιες πράξεις

δ. επόμενες επιλογές

80. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *επί ξυρού ακμής*;

α. σε παρατεταμένη ξηρασία

β. εξαιτίας της εμφάνισης εξανθημάτων

γ. στην άκρη της ερήμου

δ. στην κόψη του ξυραφιού, σε κρίσιμο σημείο

81. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *βάζει στην προκρούστεια κλίνη;*

α. θέτει υπό αμφισβήτηση

β. προσαρμόζει τα πράγματα στα μέτρα του παραποιώντας τα

γ. βάζει κάτι σε αχρησία

δ. προκαλεί καταστροφές

82. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *από μηχανής θεός;*

α. οτιδήποτε δίνει ευνοϊκή λύση σε μία δυσάρεστη, αδιέξοδη κατάσταση

β. το τεχνολογικό επίτευγμα

γ. ο πολυέλεος Θεός

δ. ο ειδωλολατρικός θεός

83. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *«αιδώς Αργείοι!»;*

α. πρέπει να σέβεστε τους μεγαλύτερους από εσάς

β. μην απομακρύνετε από αυτό το σημείο

γ. οφείλετε να τιμάτε την πόλη σας

δ. ντροπή σας!

84. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *εξ ευωνύμων;*

α. από τα δεξιά

β. από βόρεια

γ. από μακριά

δ. από τα αριστερά

85. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *πνέει μένεα;*

- α. έχει ευνοϊκό άνεμο
- β. είναι εξοργισμένος
- γ. είναι πάρα πολύ άρρωστος
- δ. έχει άπνοια

86. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *τηρεί αιδήμονα σιγή;*

- α. κάνει ησυχία
- β. δε μιλά από ενοχή, δείχνει όμως ότι δε μιλά από σύνεση ή μεταμέλεια
- γ. τηρεί την ησυχία σε ένα σύνολο ανθρώπων
- δ. διατηρεί χαμηλή ταχύτητα

87. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *αγρός του κεραμέως;*

- α. προϊόν ατιμίας, παρανομίας ή άνομης συναλλαγής
- β. προϊόν κακής ποιότητας
- γ. προϊόν χειροποίητο
- δ. προϊόν μικρής αντοχής

88. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *άχθος αρούρης;*

- α. ένας ασήμαντος παράγοντας
- β. τρόπος απολύμανσης και μυοκτονίας
- γ. βάρος στη συνείδηση, τύψεις
- δ. βάρος της γης, για άνθρωπο που δεν είναι χρήσιμος

89. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *δει δε χρημάτων, ω άνδρες Αθηναίοι;*

- α. δεν μπορεί να γίνει τίποτα χωρίς τα χρήματα
- β. να μην είστε φιλάργυροι
- γ. να μη σπαταλάτε τα χρήματά σας
- δ. έχουν εξαντληθεί τα χρήματα πριν την ολοκλήρωση του έργου

90. Ποια από τις παρακάτω επιλογές αποδίδει τη σημασία της φράσης *οι παροικούντες την Ιερουσαλήμ*;

- α. όσοι περιμένουν την κατάλληλη στιγμή για να επωφεληθούν
- β. οι ευσεβείς πιστοί
- γ. όσοι εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες που τους παρουσιάζονται
- δ. όσοι βρίσκονται στο κέντρο των εξελίξεων και γνωρίζουν τα γεγονότα

91. Τα μέλη του ..... μας δηλώνουν ..... των αρχαίων μνημείων.

- α. συλλόγου, λάτρεις
- β. συλλόγου, λάτρεις
- γ. σύλλογου, λάτρεις
- δ. σύλλογου, λάτρεις

92. Παρά την προφανή ..... του συμπεριφερόταν πάντοτε με .....

- α. φτώχεια, περηφάνεια
- β. φτώχεια, περηφάνια
- γ. φτώχεια, περηφάνεια
- δ. φτώχεια, περηφάνια

93. Η ..... προστατεύεται από το Σύνταγμα του κράτους.

- α. ανεξιθρησκεία
- β. ανεξειθρησκία
- γ. ανεξιθρησκεία
- δ. ανεξιθρησκία

94. Οι κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν σε πενταετή φυλάκιση για ..... και .....

- α. ληστεία, αρχαιοκαπηλία
- β. ληστεία, αρχαιοκαπηλεία
- γ. ληστία, αρχαιοκαπηλία

δ. ληστία, αρχαιοκαπηλεία

95. Είναι μία πολύ σημαντική στιγμή για τον ..... το ..... των λαμπάδων το βράδυ της Ανάστασης.

α. χριστιανισμό, άναμα

β. Χριστιανισμό, άναμα

γ. Χριστιανισμό, άναμμα

δ. χριστιανισμό, άναμμα

96. Πρέπει να ..... επιτέλους όλες σου τις παλιές, ... συνήθειες.

α. αποβάλλεις, κακιές

β. αποβάλεις, κακιές

γ. αποβάλλεις, κακές

δ. αποβάλεις, κακές

97. Οι δημοσιογράφοι άσκησαν ..... κριτική για την προτεινόμενη λύση του ..... αυτού προβλήματος.

α. δριμύς, οξέος

β. δριμύ, οξέος

γ. δριμεία, οξέως

δ. δριμεία, οξέος

98. Ο εκπρόσωπος τύπου διαμαρτυρήθηκε για τις εκφράσεις τής .....

α. θρασέως δημοσιογράφου

β. θρασέος δημοσιογράφου

γ. θρασή δημοσιογράφου

δ. θρασειάς δημοσιογράφου

99. Οι αρχαίοι Έλληνες προτιμούσαν ένα ..... κτήριο από ένα .....

α. επίμηκες, κυκλωτερό

β. επίμηκες, κυκλωτερές

γ. επιμήκες, κυκλοτερικό

δ. επιμήκες, κυκλοτερό

100. Είναι ..... μορφωμένος αλλά φέρεται με ..... αγένεια προς τους συνεργάτες του.

α. πολύ, πολλή

β. πολλή, πολύ

γ. πολύ, πολλοί

δ. πολύ, πολύ

Συζήτηση, συμπεράσματα:

Πόσο έτοιμοι είμαστε να αντιμετωπίσουμε τα γλωσσικά λάθη των μαθητών μας;

Τι μπορούμε να κάνουμε ώστε να αναβαθμίζεται διαρκώς η γλωσσική μας κατάρτιση;

Ποιος είναι ο ρόλος της τοπικής διαλέκτου; Πώς μπορεί να βοηθήσει η τοπική διάλεκτος στον εμπλουτισμό της γλώσσας μας και της διδασκαλίας μας;

Ευχαριστώ πολύ!

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Τι σημαίνει ιαμός; γ. αναιδής

2. Τι σημαίνει άθυρμα; δ. παιχνίδι

3. Τι σημαίνει σκώμμα; α. κοροϊδία

4. Τι σημαίνει σεμνύνομαι; α. καμαρώνω

5. Τι σημαίνει συλλήβδην; γ. συνολικά

6. Τι σημαίνει εντελεχής; β. πλήρης

7. Τι σημαίνει ενδελεχής; α. συνεχής

8. Τι σημαίνει ρηξικέλευθος; γ. καινοτόμος

9. Τι σημαίνει εξωμότης; γ. αρνησίθρησκος

10. Τι σημαίνει ενάργεια; γ. σαφήνεια
11. δεν πληροί
12. δικλίδες
13. σωστή
14. τους ενήλικους
15. χειρουργός
16. δωσίλογοι
17. σωστή
18. σωστή
19. σωστή
20. όλους όσοι συνεργάστηκαν
21. σωστή
22. επέλεξε
23. Περιγράψέ μου
24. σωστή
25. μονίμως αμφέβαλλε
26. Μην αμφιβάλλεις
27. έχουν παρεισφρήσει
28. σωστή
29. να παραγάγουν
30. σωστή
31. θα διεξαγάγει τον διαγωνισμό
32. σωστή
33. σωστή
34. σωστή
35. Δώσε μου
36. σωστή

37. (η λέξη *ραγδαία* χρησιμοποιείται για κάτι αρνητικό) αλματώδη /εντυπωσιακή /μεγάλη βελτίωση των ποσοστών
38. σωστή
39. τόσο πολλή υπομονή
40. δεκατεσσερισήμισι χιλιάδες ευρώ
41. σωστή
42. Οι αρμόδιοι υπάλληλοι διαχειρίζονται με υπευθυνότητα τα προσωπικά σας στοιχεία.
43. Τα συμβαλλόμενα μέλη εγγυήθηκαν την τήρηση της συμφωνίας.
44. που τιμούν
45. σωστή
46. Χάρη / Χάρης στην αγαστή συνεργασία μας
47. σωστή
48. Εμπιστευτικές πληροφορίες διέρρευσαν στον τύπο από τους δημοσιογράφους.
49. σωστή
50. σωστή
51. ενέσκηψε
52. σωστή
53. σωστή
54. σωστή
55. σωστή
56. σωστή
57. αποδύθηκαν σε
58. σωστή
59. σωστή
60. σωστή
61. σωστή

62. σωστή
63. σωστή
64. σωστή
65. σωστή
66. σωστή
67. σωστή
68. τους Στύλους του Ολυμπίου Διός
69. σωστή
70. ως επιστήμονα
71. σωστή
72. των επικρατουσών αντιλήψεων
73. β. εισάγει νεωτεριστικές ιδέες, που ανατρέπουν την επικρατούσα τάξη
74. γ. όταν κάποιος δυστυχήσει, όλοι προσπαθούν να επωφεληθούν
75. γ. ο αλησμόνητος, ο αξέχαστος
76. α. χωρίς κόπο, χωρίς ταλαιπωρία
77. β. υποχωρώ, αλλάζω τακτική
78. δ. έκανε μια αποφασιστική ενέργεια την κρίσιμη στιγμή
79. α. λόγια χωρίς ιδιαίτερη βαρύτητα
80. δ. στην κόψη του ξυραφιού, σε κρίσιμο σημείο
81. β. προσαρμόζει τα πράγματα στα μέτρα του παραποιώντας τα
82. α. οτιδήποτε δίνει ευνοϊκή λύση σε μία δυσάρεστη, αδιέξοδη κατάσταση
83. δ. ντροπή σας!
84. δ. από τα αριστερά
85. β. είναι εξοργισμένος
86. β. δε μιλά από ενοχή, δείχνει όμως ότι δε μιλά από σύνεση ή μεταμέλεια

87. α. προϊόν ατιμίας, παρανομίας ή άνομης συναλλαγής
88. δ. βάρος της γης, για άνθρωπο που δεν είναι χρήσιμος
89. α. δεν μπορεί να γίνει τίποτα χωρίς τα χρήματα
90. δ. όσοι βρίσκονται στο κέντρο των εξελίξεων και γνωρίζουν τα γεγονότα
91. β. συλλόγου, λάτρεις
92. β. φτώχεια, περηφάνια
93. δ. ανεξιθρησκία
94. α. ληστεία, αρχαιοκαπηλία
95. δ. χριστιανισμό, άναμμα
96. δ. αποβάλεις, κακές
97. δ. δριμεία, οξέος
98. δ. θρασείας δημοσιογράφου
99. β. επίμηκες, κυκλωτερές
100. α. πολύ, πολλή